

LEXICONUL TEHNIC ROMÂN

Coordonarea și redactarea, îngrijite de

Prof. Dr. Ing. REMUS RĂDULEȚ

Membru corespondent al Academiei R. P. R.

Redactor principal

Prof. Dr. Ing. ȘTEFAN BĂLAN

Membru corespondent al Academiei R. P. R.

Coordonator principal

Ing. CAROL NEUMANN

Coordonare generală

EDITURA TEHNICĂ

1956

*„Tehnica fără oameni care să și-o
fi însușit este un lucru mort. Tehnica
mânuită de oameni care și-au însușit-o,
poate și trebuie să facă minuni“.*

I. V. STALIN

Lucrare elaborată între anii 1948 și 1955

de

**ASOCIAȚIA ȘTIINȚIFICĂ A INGINERILOR ȘI
TEHNICIENILOR DIN R.P.R. (A. S. I. T.)**

președinte fiind

Acad. Prof. Ing. NICOLAE PROFIRI

Nr. de control

TOATE DREPTURILE REZERVATE PENTRU A. S. I. T.

COLECTIVUL LEXICONULUI TEHNIC ROMÂN

Culegerea materialului și prima întocmire a textului fișelor pentru termenii din Lexiconul Tehnic Român au fost făcute de referenți grupați în 20 de secții de lucru.

Colectivul de coordonare și redactare a completat, a modificat sau prelucrat fișele întocmite în secții, după verificarea făcută de președintele secției și de câte un specialist, le-a dat o prezentare literară unitară, a redactat fișe noi, și s'a îngrijit de alegerea și executarea, de către desenateori, a figurilor cari ilustrează textul Lexiconului.

Textele termenilor importanți au fost revizuite de institute de specialitate ale Academiei R. P. R., de colective de catedră din învățământul superior, sau de specialiști.

Traducătorii au tradus termenii în limbile străine și au verificat traducerile prezentate de referenți.

Corectorii au făcut corecturile de tipar și au supravegheat imprimarea din punctul de vedere tehnic.

COLECTIVUL DE COORDONARE ȘI REDACTARE

Volumele la cari
au colaborat:

Bălan Ștefan, doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R.	I...VII
Neumann Carol, inginer	I...VII
Răduleț Remus, doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R.	I...VII
Țițeica Radu, doctor în Științe, inginer, profesor universitar	I...VII

Volumele la cari
au colaborat:

Volumele la cari
au colaborat:

Bălan Virgil, inginer	VII	Karniol Zissu, inginer	II...IV
Bistriceanu Evdochia, inginer	VI și VII	Mihăilescu Nicolae, inginer, conferențiar, laureat al Premiului de Stat	VII
Blumen Jean, inginer	II și III	Nicolau Bărlad Gh., doctor inginer, profesor universitar	I
Coniver Sache, doctor în Științe	II...IV	Niculescu C. H., doctor în Litere	I...VII
Dumitrescu-Enacu Anghel, inginer, licențiat în Matematică	I...VII	Peter Andrei, inginer	V...VII
Gabrielescu Vasile, inginer	I...III	Popescu Caius, inginer, conferențiar	I...V
Georgescu Gh., inginer	IV	Ștefănescu-Nica Constantin, inginer	I...VII
Ghenădescu Dan, inginer	I și II	Zapan Mihail, doctor în Științe, profesor universitar	III
Heschia Hugo, inginer	V...VII	Zwecker Hugo, inginer	I...VII
Ijacu Septimiu, licențiat în Drept	V...VII		
Iordan George, doctor în Științe	V...VII		
Primescu Ion, doctor în Științe	I...III și VII		

Traducători

Beșleagă Nina, licențiată în Științe	III	Orășanu Gherasim, tehnician	V...VI
Caravasile Alexe, inginer	III	Popescu Dcristin	VII
Ciubuc Vladimir, doctor inginer	I și II	Roșca Victorin	IV
Grapini Enea, inginer	I și II	Sanielevici Alex, doctor în Științe, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R. P. R.	I și II
Istrate Raisa, licențiată în Litere	V și VI	Țițeica Gabriela, inginer, conferențiar	I...IV
Marian Victor, doctor în Științe, profesor universitar	I și II	Zeicu Ion, inginer	II și III
Moscovici Elias, inginer	I...VII		
Niculescu Gabriela, licențiată în Litere	I...III		

Tehnoredactori

Copuzeanu Ion, doctor în Științe	I	Niculescu Gabriela, licențiată în Litere	I...VII
Kollscheg Alfred, tehnician	IV...VII	Petrescu Traian, inginer	II
Marcovici Jenică, inginer	III		

Corectori

Andronescu Lydia, licențiată în Științe	I...III
Bălăiță Claudia	VII
Bălan Virgil, inginer	I
Beldianu Valeria	V...VII
Frățilă Eugen	II...VI
Gherman Mircea, inginer	I
Ghermanschi Nic., inginer	I
Hrincu Diegis, inginer	II
Marcovici Jenică, inginer	II
Miculescu Mircea, inginer	I...VII
Missir Nicolae, inginer	II și III

Neagu Eglantina, licențiată în Științe	II
Negrea Julieta, licențiată în Litere	II...IV
Nistor Octavian, doctor în drept,	
licențiat în Litere	III...VII
Pascarenco Gh., inginer	I
Popescu Ileana, licențiată în Științe	I
Procopovici Ioan, inginer	I și II
Răducanu Ana, licențiată în Științe	III
Rosmarin Anatolie, inginer	I
Voinescu Ecaterina, licențiată în	
Litere	VII

Desenatori

Cohn Lupa	V...VII
Dobrescu Alexandru	I...V
Georgescu Alexandru	I
Georgescu Tiberiu	II
Năstase Gheorghe	

Rădulescu Ilie	VI și VII
Roșculeț Victor	II și III
Salcă Maria	II...VII
Șaler Beno	IV...VI

COLABORĂTORI

Volumele la care
au colaborat:

Volumele la care
au colaborat:

Alexandrescu Grigore, inginer III și IV
Alexandru E., inginer, comandor I...III
Andreas C., inginer VII
Andrescu-Cale Ion, inginer, profesor universitar I și II
Andrișoiu Nicolae I...IV
Andronescu Lydia, licențiată în Științe I...V
Andronicescu Dionisie, doctor în Științe I...IV
Andrușcă Gh. I...IV
Angelescu Eugen, doctor în Științe, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R. I...V
Anghel Gh., inginer I...V
Anghel Ion Valeriu, inginer VII
Antonescu Const., doctor în Științe, profesor universitar I...V
Antoniu S. Ion, doctor inginer, profesor universitar V...VI
Arie A., Arie, inginer, conferențiar VI
Aronovici Sami, inginer VI și VII
Aslan Henri, inginer, laureat al Premiului de Stat VII
Atanasiu Ion, doctor în Științe, conferențiar I...IV
Avramescu Aurel, doctor inginer, conferențiar, membru corespondent al Academiei R.P.R. I...VII
Babaleanu Paul, doctor în Științe, profesor universitar I...IV
Badea Ion Arsenie, inginer VII
Badea Mișu, inginer V și VI
Bakonyi Coloman, inginer, profesor universitar I și II
Balaban Alexandru, inginer V și VI
Bara Henry, inginer I
Barbilian Dan, doctor în Științe, profesor universitar I...IV
Bădan Nic., inginer, profesor universitar I
Bădăraș Alexandru, inginer I
Bălan Irma, licențiată în Științe I...VI
Bălan Ștefan, doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R. I...VII
Bălăceanu M., inginer VII
Bănuș Artur, inginer VI
Bărbat Teodor, inginer I
Bărbulescu Florin, inginer I...V
Bărbulescu Ștefan, inginer I...V
Bărgăzan Aurel, doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R., laureat al Premiului de Stat I și II
Bârdeanu Const., inginer VI
Beiu Paladi, inginer, lector VI
Beldie Alexandru, doctor în Științe, laureat al Premiului de Stat I și II

Beleş Aurel, inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R. I...V
Beleş A. Ion, inginer I...VI
Beleş E. Ion, inginer I...IV
Bercovici Martin, inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R., laureat al Premiului de Stat V și VI
Berger T., inginer I...VII
Bertumé Ion, inginer I și II
Bianu Ion, inginer V
Bistriceanu Evdochia, inginer VI și VII
Blum Isac, doctor în Științe, profesor universitar I...VI
Blumen Jean, inginer II, III și VII
Boguleanu Gh., inginer V
Bontea Gh., inginer V și VI
Borcea Dumitru, doctor în Economie politică, profesor universitar I
Bordeianu Theodor, doctor în Științe, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R. I...VI
Botea Emil, inginer, laureat al Premiului de Stat I
Botin Alexandru, inginer II
Botzan Marcu, inginer V și VI
Braha Adrian, inginer V și VI
Branischi Alexandru, doctor inginer I...VI
Bratu Emilian, doctor inginer, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat I...IV
Briscan D., inginer VI
Bubulac Mircea, inginer, conferențiar V...VII
Bucur Octavian VII
Bucur Paulina, inginer I...VII
Budeanu Constantin, academician, inginer, profesor universitar VI
Bunea Victor, inginer, laureat al Premiului de Stat VII
Bursea Paul, inginer V și VI
Burghilea T., inginer I și II
Buzdugan Gh., inginer, profesor universitar V...VII
Canarache Andrei, inginer I...III
Cantunari Cristu Ion, inginer VI și VII
Caracostea Andrei, inginer, profesor universitar I...III
Carafoli Elie, academician, doctor inginer, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat I...VII
Carlianu Gh., inginer, profesor universitar I...V și VII
Cazacu Valeriu, inginer II și III
Cazimir Emil, doctor inginer I...IV
Cărare Octavian, inginer V
Cerchez Vasile, doctor în Științe I...IV

Cernescu Nic., doctor în Științe, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R. P. R.	III-VI
Chisel Herman, inginer	VII
Chițulescu Georgeta, arhitect	III-V
Chițulescu Traian, arhitect	III-V
Ciolan Ion, inginer, laureat al Premiului de Stat	VII
Ciorănescu Ecaterina, doctor în Științe, conferențiar	III-IV
Ciorănescu Nic., doctor în Științe, profesor universitar	III-III
Ciorăscu Florin, conferențiar	III-I
Ciplea Liciniu, doctor inginer, maior	III-IV
Cismaru Dumitru, doctor în Științe, profesor universitar	III-IV
Cișmigiu S. Alex., inginer, conferențiar, laureat al Premiului de Stat	V și VI
Cocheci V., inginer, conferențiar	III-IV
Codarcea Alexandru, academician, doctor în Științe, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat	III-VII
Codreanu Traian, inginer	III
Cohen Simion, inginer	I și II
Colțafu Emanoil, inginer	V și VI
Condacse Nicolae, inginer	VI
Condrea Sergiu, inginer, profesor universitar	V-VII
Coniver Sache, doctor în Științe	II-VII
Constantinescu Alexandru, inginer, conferențiar	VI și VII
Constantinescu-Cătunești Simion, inginer, profesor universitar	VI
Constantinescu Gheorghe, inginer, profesor universitar	V și VI
Constantinescu Iancu, inginer, profesor universitar	III-IV
Constantinescu Nicolae, doctor în Științe, profesor universitar	III-IV și VI
Corlățeanu I., inginer, profesor universitar	I
Cornea Ioana, doctor inginer, conferențiar	II
Costeanu Gheorghe, doctor în Științe, profesor universitar	VII
Costin Dan	V și VI
Cotescu Maria, arhitect	I și II
Cotigaru Buium, inginer	I și II
Cotovu Octavian, inginer	I și II
Cotovu Virgil, inginer	III-IV
Cozin Herbert, inginer, conferențiar	V și VI
Creangă Constantin, doctor în Științe, profesor universitar	III-IV
Dacu Constantin, inginer, conferențiar	I și II
Dan Paul, inginer	I
Davidescu Alexandru, inginer, lector	VI și VII
Davidescu Ion, arhitect	III-V
Demetrescu Ilie, doctor inginer	I și II

Demetrescu C. Ilie, inginer	V și VI
Diăconescu Vasile, inginer, profesor universitar	V și VI
Dinescu Nicolae, inginer	III-IV
Dinescu Tudor, inginer	III-V
Diniță Ion, inginer	I
Dobrescu Ștefan, inginer	III-IV
Dobrovici Bacalbașa, inginer	III-IV
Dodu Aristide, inginer	VI și VII
Drăgan Gleb, inginer, lector	VI și VII
Drăgănescu Adela, doctor în Științe	III-IV
Drăghicescu Paul, inginer	VII
Dragomir V., inginer	III-IV
Dragoș V., doctor în Științe	III-IV
Drăgulănescu Dumitru, inginer	I și II
Dravăț V., inginer	III-V
Dumitrescu Enacu Anghel, inginer, licențiat în Matematică	III-VII
Dumitrescu N., inginer	III-IV
Dumitrescu Valentin, inginer, conferențiar	I
Eckstein Silviu, inginer, conferențiar, laureat al Premiului de Stat	V și VI
Eigeles Sigmund, inginer	VII
Eisler Bruno, inginer	VII
Eliade Gheorghe, inginer, conferențiar	VI
Eliau Ion, doctor în Științe, lector	III-IV
Eliescu Grigore, doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R. P. R.	I
Falea I., inginer	VII
Fințescu Dan, inginer	V
Fischer Elias, inginer	III-IV
Florescu Teodor, inginer	VI
Fostropol C., doctor în Științe	III-VII
Franțiu Ion, inginer	V și VI
Gabrielescu Vasile, inginer	III-III
Galbură Gh., doctor în Științe	I și II
Gavăț Ion, doctor în Științe, laureat al Premiului de Stat	III-VI
Gențiu Iuliu, inginer	VI și VII
Georgeacopol Eug., doctor inginer, profesor universitar	III-VI
Georgescu Amedeu inginer	VII
Georgescu C. Const., doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R. P. R.	III-VI
Georgescu Gh., inginer	IV-VI
Ghelase Gh., inginer	V și VI
Ghenădescu Dan, inginer	III-III
Gheorghijă Ștefan, inginer	VI
Gheorghiu Adrian, arhitect, conferențiar	III-IV
Gheorghiu A. Const., inginer, locotenent-colonel	III-IV
Gheorghiu A. Miron, inginer, locotenent-colonel	III-IV
Ghica Alexandru, doctor în Științe, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R. P. R.	III-IV

Volumele la cari
au colaborat:

Ghika Budești Ștefan, doctor în Științe, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R.	I...V
Ghircoiașu Corneliu, inginer	I...V și VII
Giurgea Marțarela, doctor în Științe, conferențiar	I...IV
Giușcă Dan, doctor în Științe, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat	I...IV
Goldner Eugen	VII
Golfracht W., inginer	VI
Grigoriu Alexandru, licențiat în Științe	I...IV
Grossmann Lilly, licențiată în Științe	III și IV
Guşuleac Mihai, doctor în Științe, profesor universitar	IV și V
Haitinhandler Mateaș, inginer	VI
Hamburger Leon, inginer, profesor universitar	VI și VII
Hangan Mihai, doctor inginer, profesor universitar	I...V
Harafi J., inginer	I...IV
Hazan Nic., inginer	VI și VII
Herovanu Mircea, doctor în Științe, conferențiar	I...VII
Herșcovici Iustin, inginer	V și VI
Heschia Hugo, inginer	V...VII
Heuman Samuel, inginer	VI
Hlevca D., inginer	I...III
Hrisanide Dumitru, inginer, profesor universitar	III...VII
Huber Panu Ion, doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R.	I...VI
Hulea Ana, inginer, laureat al Premiului de Stat	V
Hulubei Horia, academician, doctor în Științe, profesor universitar	V și VI
Iacobescu Gh., inginer	V și VI
Ijacu Septimiu, licențiat în Drept	V...VII
Ilie Mircea, doctor în Științe, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat	I...IV
Ioanid George, doctor în Științe	VI și VII
Ioanid Nicolae, doctor în Științe, profesor universitar	I...IV
Ionescu Grigore, arhitect, profesor universitar	I...VII
Ionescu Haralambie, conferențiar	I...IV
Ionescu Mircea, doctor în Științe, profesor universitar	I...IV
Ionescu Muscel Iosif, inginer, profesor universitar	I...VII
Ionescu-Sisești Gh., academician, profesor universitar	I...VI
Irimescu Ion, doctor în Științe	I...VII
Jojea Teodor, doctor în Științe	I...IV
Karniol Zissu, inginer	I...IV
Keminger Paul, inginer	I...VI
Killman Victor, inginer, conferențiar	VI
Kiossa Laurențiu, doctor în Medicină	VII

Volumele la cari
au colaborat:

Kirmaier George, inginer	VII
Klang Marcel, doctor în Științe, laureat al Premiului de Stat	V și VI
Kraus Iosif, inginer	VI
Leahu Xenofon, inginer	I
Lozinski Eugen, inginer	VII
Lubenescu Dan, inginer, conferențiar, laureat al Prem. ului de Stat	V...VII
Ludwig Solomon, inginer	III
Lungu Ion, doctor în Științe, profesor universitar	I
Măndru Eugen, inginer	IV
Manea Gheorghe, inginer	VI
Mauguș Nicolae, comandor	I...IV
Manolescu Gabriel, inginer, conferențiar	III...VII
Manoliu Mihai, inginer, profesor universitar	I...III
Mantea Ștefan, inginer, conferențiar	V și VI
Marcu Vasile, inginer	I și II
Marcus Sergiu, inginer, laureat al Premiului de Stat	VI și VII
Marinescu Ion, inginer,	III
Marinescu Matei, inginer, profesor, membru corespondent al Academiei R.P.R.	VII
Marinescu Stelian, profesor universitar	VIII
Mateescu Cristea, inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R., laureat al Premiului de Stat	I...VI
Mărgărit Nicolae, inginer	VI și VII
Mătăsaru Traian, inginer, conferențiar	I...VII
Mayer A. Gh., inginer	VI
Mendelsohn Natie, inginer, profesor universitar	V...VII
Mihail Sergiu, inginer	II și III
Mihăileanu N.N., profesor universitar	I...IV
Mihăilescu Cornel, inginer	III și IV
Mihăilescu Mircea, inginer, conferențiar	VI
Mihăilescu Nicolae, inginer, conferențiar, laureat al Premiului de Stat	I...VII
Mihăilescu Tiberiu, doctor în Științe, profesor universitar	I...VI
Mihoc Gh., doctor în Științe, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R.	I...VI
Moisil Grigore, academician, doctor în Științe, profesor universitar	V și VI
Moisil Ion, inginer, conferențiar	V și VI
Moisesescu Anton, arhitect	V
Morariu Iuliu, doctor în Științe, profesor universitar	I...IV
Morgan Paul, inginer	VII
Moscovici Elias, inginer	II...VI
Motaș Ion, conferențiar	I...V
Mureșanu Traian, inginer, conferențiar	I și VII

Nachbar Beno, inginer, laureat al Premiului de Stat VII
Nădășan Ștefan, doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R. I...VI
Nedelcu C. O., inginer I
Negrescu Traian, academician, doctor inginer, profesor universitar VI
Nenișescu D. Costin, academician, doctor inginer, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat V...VII
Nerescu Ion, inginer, conferențiar VII
Neumann Carol, inginer I...VII
Nicolau Bârlad Gh., doctor inginer, profesor universitar I...VI
Nicolau Edmond, inginer, profesor universitar V...VII
Nicolescu Nicolae, inginer, laureat al Premiului de Stat VII
Niculescu Matei, doctor în Științe, conferențiar I...VI
Niculescu Sorin, inginer I
Novacu Valeriu, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R. V și VI
Obreanu Filip I...II
Olteanu Constantin I
Onicescu Nicolae, doctor în Științe, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat I...VII
Onicescu Octav, doctor în Științe, profesor universitar I...IV
Onițiu Florin, inginer, conferențiar I...VI
Oprescu Gh., inginer I...IV
Orădeanu Titus, inginer V și VI
Orășanu Gherasim, tehnician V...VII
Oroveanu Tudor, inginer, conferențiar V...VIII
Ovanezian Agop, inginer, lector VI și VII
Pamula P., inginer I...V
Pantazi Ion, inginer VI
Papiu C., doctor în Științe I...IV
Parteni Cezar Anton, doctor inginer, profesor universitar I...VII
Pavel Dorin, doctor inginer, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat I...VI
Pavelescu Lazăr, doctor în Științe, laureat al Premiului de Stat I
Pavlovski Gh., doctor inginer, profesor universitar I...IV
Pătrașcu R., inginer I...IV
Penescu Cornel, inginer, conferențiar VII
Perlea Dan, inginer I...III
Peter Andrei, inginer V...VII
Petrașcu Sever, doctor în Științe, inginer, laureat al Premiului de Stat I...IV
Petrescu Gheorghe, inginer, profesor universitar VI

Petrescu Ștefan, profesor universitar VI
Petrușcu Anatolie, inginer V și VI
Piatcovschi Theodor, doctor inginer, conferențiar I și II
Pop Radu, inginer, conferențiar I...IV
Popa Aurel, inginer V...VII
Popa Traian, inginer V și VI
Popescu Caius, inginer, conferențiar I...VII
Popescu Const., inginer V și VI
Popescu Emanoil, inginer VII
Popovici Andrei, profesor universitar V și VI
Preda Alexandru VII
Prișcu Radu, inginer, conferențiar I...V
Proțiri Nicolae, academician, inginer, profesor universitar I...V
Rachmuth I., profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R. I...II
Radeș Romeo, inginer I
Raica Zoltan, inginer V
Rașeev Sergiu, inginer, profesor universitar I
Rădulescu T., inginer VII
Rădulescu Vlad, inginer V și VI
Răduleț Remus, doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R. I...VII
Rău Alexandru, inginer, profesor universitar V și VII
Roșca Dumitru, inginer I...V
Rucăreanu Nicolae, doctor inginer, conferențiar I...IV
Rulea Gheorghe, inginer, lector VII
Safir Ignat, inginer VII
Saghin Ilie, inginer V
Săveanu Lucius, doctor inginer, profesor universitar II
Săvulescu Mamulea Olga, doctor în Științe, profesor universitar I...VI
Sburlan Dimitrie, inginer, profesor universitar I...VI
Scribnic Valentin, inginer V
Sebeșan Ștefan, inginer, conferențiar VI și VII
Secară Gh., inginer, conferențiar I...III
Simionescu Mircea, inginer I...IV
Sinescu Achile, inginer, laureat al Premiului de Stat II
Spătaru Alexandru, inginer, profesor universitar V...VII
Spitzer Israel, inginer, lector V și VI
Stămatiu Mihai, doctor inginer, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat I...VII
Stan Aurelian, inginer, conferențiar I...III
Stăncescu Ion, doctor inginer VI și VII
Stănculescu Gh., inginer V și VI
Stănculescu Florea, inginer, profesor universitar I și II

Stănculescu Ion, inginer, conferențiar VI
Stănculescu Mircea, inginer I...VI
Steopoe Alex., doctor în Științe, profesor universitar I...IV
Stere Roman, inginer, conferențiar VI și VII
Stinghie Vintilă, inginer, profesor universitar I...III
Stoenescu Alexandru, inginer, profesor universitar I...VI
Stoenescu Oscar, inginer I și II
Sloicescu Lazăr, inginer, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat V și VI
Strătilescu Alexandru, inginer I și II
Strătilescu Ion, inginer, profesor universitar I și II
Sturza Ion, inginer I...V
Szel Pavel, inginer V
Șaraga Ernest, doctor în Științe, profesor universitar III...VI
Șepilici Raul, inginer, conferențiar I...III
Șerban Mihail, licențiat în Științe VII
Șlaicher Sigismund, inginer, lector V
Ștefănescu Claudiu, inginer VI
Ștefănescu-Nica Constantin, inginer I...VII
Ștefănescu Goangă, inginer I...IV
Ștefănescu Ion, inginer, profesor universitar VII
Ștefănescu Mihai, inginer V și VI
Ștefănescu Sabba, doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R., laureat al Premiului de Stat I...IV
Șteinberg Carol, inginer, profesor universitar VI și VII
Șteinberg Heinrich, inginer VI și VII
Tacu Florentina, inginer V
Tănăsescu Tudor, doctor inginer, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R. V și VI
Târziu Ștefan, inginer VI
Teodorescu C. Constantin, inginer, profesor universitar I...IV
Teodorescu I., inginer VII
Teodorescu Nicolae, doctor în Științe, profesor universitar, membru corespondent al Academiei R.P.R., laureat al Premiului de Stat I...VI
Teodorescu Nicolae, inginer I și II
Tilibașa Nicolae, inginer II...VI

Tipei Nicolae, inginer, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat I...IV
Toma G., inginer I...IV
Tomescu Nic., inginer I
Toporescu Ernest, doctor în Științe, profesor universitar I și II
Trandafirescu Gheorghe, inginer VII
Trofin Elena, inginer V și VI
Trofin Petre, inginer, conferențiar I și II
Tudorică Spirea, inginer V și VI
Țițeica Gabriela, inginer, conferențiar I...VI
Țițeica Radu, doctor în Științe, inginer, profesor universitar I...VII
Țițeica Șerban, academician, doctor în Științe, profesor universitar I...VII
Tușuianu Marian, inginer I...IV
Ulmanu J., inginer I...VI
Valentin Alfons, inginer V și VI
Valeriu Adrian, inginer, conferențiar VII
Vanci Gheorghe, inginer, profesor universitar I...VII
Vasile Ilie, inginer II, VI și VII
Vazaca Cristofor, inginer, conferențiar I...VI
Vâlcovici Victor, doctor în Științe, profesor universitar I...VI
Vântu Valeriu, doctor în Științe, profesor universitar, laureat al Premiului de Stat I...IV
Vencov Ștefan, academician, doctor în Științe, profesor universitar I...VI
Verona Renato, doctor inginer I
Verlenstein Mathieu, inginer, laureat al Premiului de Stat VI și VII
Vlad Aurel, inginer I, VI și VII
Vlădea Ion, doctor inginer, profesor universitar I...IV
Vlădescu Ion, inginer, conferențiar I...IV
Voronca A., inginer, profesor universitar I...IV
Zamfirescu Ion, inginer, locotenent-colonel I
Zănescu Aurel, inginer I și II
Zapan Mihail, doctor în Științe, profesor universitar III
Zif Martin, inginer VI
Zugrăvescu Ion, doctor în Științe, profesor universitar I...V
Zwecker Hugo, inginer I...VII

LA ÎNCHEIEREA LUCRĂRILOR PRIMEI EDIȚII A LEXICONULUI TEHNIC ROMÂN

Asociația Științifică a Inginerilor și Tehnicienilor din Republica Populară Română (inițial, Asociația Generală a Inginerilor din România și Societatea Politehnică) a hotărât în toamna anului 1947, la îndemnul Partidului, să elaboreze, să redacteze și să editeze un dicționar tehnic, pentru folosința inginerilor, a oamenilor de știință, a tehnicienilor și a lucrătorilor cari activează în diferitele specialități tehnice, — și în special în industrie. Dicționarul trebuia să cuprindă definițiile sau explicarea principalilor termeni tehnici și științifici, în ordine alfabetică. Fiindcă tehnicienii noștri aveau pe alocuri ezitări în privința utilizării termenilor, s-a hotărât ca aceștia să fie urmați de traduceri lor în limbile rusă, franceză, germană, engleză și maghiară. Planificarea economică și avântul industriei și al tehnicei noastre cereau inginerilor, tehnicienilor și muncitorilor să se înțeleagă repede și fără ambiguitate — și aceasta reclama unificarea și fixarea pentru un timp mai îndelungat a termenilor științifici și tehnici din limba noastră.

În cursul elaborării materialului s'a constatat că e mai util ca lucrarea să nu se limiteze la definirea termenilor, ci să cuprindă principalele cunoștințe de tehnică și știință grupate sub termeni directori, în ordine alfabetică. Astfel, Dicționarul tehnic a fost transformat în *Lexicon Tehnic*, la începutul anului 1948.

Asociația a considerat că e o sarcină principală a sa să contribuie printr-o astfel de lucrare la ridicarea nivelului profesional al oamenilor muncii; ea a vrut ca *Lexiconul Tehnic Român* să constituie un auxiliar prețios, care să-i însoțească la locurile de muncă și să le servească drept sursă de primă informare, de câte ori au în față o problemă nouă.

Lucrările de elaborare, redactare și editare au fost încredințate unui Comitet de coordonare, format din trei ingineri și asistat de un delegat responsabil al Consiliului Central al A. S. I. T. Comitetul urma să lucreze în București, în mod permanent, în cursul pregătirii și publicării primei ediții, iar apoi, periodic, când se vor pregăti și tipări noi ediții ale lucrării. În perioadele de lucru, Comitetul de coordonare urma să fie ajutat de un Colectiv de pregătire, coordonare și redactare, format din coordonatori, redactori, referenți, traducători, corectori și desenatori. Dintre cei trei ingineri desemnați pentru Comitetul de coordonare, numai doi au avut posibilitatea să lucreze: profesorii Remus Răduleț și Ștefan Bălan, cărora li s'a alăturat delegatul Consiliului A. S. I. T., inginerul Carol Neumann. Profesorul Remus Răduleț a primit și sarcina de redactor principal al lucrării. Componenta Colectivului

de pregătire, coordonare și redactare a variat în cursul elaborării, cum se arată în coala de titlu a acestui volum. Pregătirea și întocmirea unei forme provizorii a textelor s'au făcut în anul 1948, în nouăsprezece secțiuni de specialitate: Matematică pure și aplicate; Fizică experimentală și teoretică, Mecanică și Rezistența materialelor, Electrotehnică, Mașini, Centrale, Aparate și Instrumente electrice; Construcții civile și lucrări de artă; Hidraulică și Hidrotehnică; Măsurători terestre; Mine și Metalurgie; Chimie și Tehnologie chimică; Industrii; Edilitate; Urbanism și Arhitectură; Agricultură, Silvicultură și Zootehnie; Aviație și Transporturi aeriene; Navigație și Transporturi pe apă; Geniu și Tehnică militară; Organizare, Standardizare și Raționalizare; Transporturi terestre; Industrii țărănești; Probleme tehnico-economice. Acestea li s'a adăugat o secțiune referitoare la problemele de stil și de unificare a terminologiei. În cursul elaborării s'au adăugat noi secțiuni și s'au creat numeroase subsecțiuni.

Birourile secțiunilor au ales termenii principali ai specialităților și i-au supus Comitetului de coordonare, care a stabilit pe această bază vreo 40000 de termeni cari urmau să fie introduși în Lexicon. Colaboratorii (referenții) secțiunilor au elaborat pentru acești termeni texte scurte, cari au permis o orientare provizorie a Colectivului și a Comitetului asupra materialului care urma să fie publicat. —

Comitetul de coordonare a luat, în cursul anului 1948, următoarele hotărâri referitoare la caracterul general al lucrării:

Termenii directori vor fi definiți, în limita posibilităților; în cazurile în cari explicarea va prezenta dificultăți, se vor da caracterizări sau lămuriri prealabile, urmate de o eventuală definiție. Se vor consemna, delimita și ierarhiza diferitele accepțiuni ale fiecărui termen, cu indicarea specialităților cărora le aparțin. Textele cari altfel ar fi greu de înțeles vor fi ilustrate cu figuri sau cu planșe, dintre cari unele vor putea fi în colorii. La sfârșitul textelor se vor da sinonimele; se vor putea semna și erorile frecvente pe cari le fac tehnicienii în legătură cu utilizarea termenilor directori. Textele explicative se vor publica sub sinonimele recomandate.

Problemele cari interesează cercuri mai largi vor fi prezentate astfel, încât să poată fi înțelese și de tehnicienii cari nu au urmat studii tehnice superioare. S'a urmărit ca lucrătorii mai înaintați din punctul de vedere tehnic să găsească în Lexicon cunoștințe pe cari să le poată asimila, referitoare la sisteme, centrale și rețele de energie, mașini, aparate și instrumente, procese tehnologice și operațiuni tehnice. Conceptele referitoare la probleme dificile, de strictă specialitate, urmau să fie prezentate la înaltul nivel tehnic sau științific pe care-l reclamă.

Materialul tratat va da atențiunea cuvenită specialităților reprezentate în industria noastră; industria țărănească va ocupa un loc potrivit atât cu importanța ei, cât și cu posibilitatea ca termenii ei să servească la eventuale primeniri viitoare ale termenilor din celelalte sectoare industriale.

Termenii de uzină și de atelier, cei de minerit, etc., vor fi culeși la fața locului, de membri ai Comitetului sau ai Colectivului de coordonare și redactare, cari se vor deplasa în acest scop în principalele noastre centre industriale și în regiunile miniere.

Limba Lexiconului va fi limba literară contemporană, vie. —

Lucrarea era proiectată să apară în patru volume de câte o mie de pagini.

După ce s'a hotărît caracterul general al lucrării, s'au stabilit textele existente cari puteau servi ca bază pentru Lexicon — și s'au elaborat noi texte în locul materialului care nu satisfăcea această condițiune. În cursul organizării textelor pentru termenii cu inițialele A...C, s'a observat că întregul material al Lexiconului va cuprinde 6000...7000 de pagini și s'a hotărît să se dea lucrării această amploare, necunoscută până în prezent în lexicografia noastră tehnică.

Textele noi referitoare la termenii cu inițialele A...H au fost elaborate în principal de Colectivul și de Comitetul Lexiconului; pentru cele referitoare la ceilalți termeni s'a făcut apel și la o largă colaborare externă. Textele tuturor termenilor au fost citite pe specialități, întâi de membrii Colectivului, iar apoi de redactorul principal; aceștia le-au modificat și au discutat cu autorii noua lor formă sau au propus acestora modificarea lor. Pe baza noii forme s-a constituit textul provizoriu al lucrării. Acesta a fost examinat din nou de Colectiv, de secțiunea de stil și apoi de Comitetul de coordonare. Pe baza rezultatelor acestei examinări, redactorul principal a constituit textul definitiv. Începând cu termenii cu inițiala R s'a constituit, pentru textele cari prezentau dificultăți deosebite, un al doilea text provizoriu, care a fost supus discuției publice și verificării unor colective de specialiști. Au fost antrenate în această muncă institute de specialitate ale Academiei R. P. R., secțiuni de specialitate ale Asociației Științifice a Inginerilor și Tehnicienilor, colective de catedră din Învățământul superior și alte colective de specialiști. Colectivul și redactorul principal au făcut o lectură a ultimului spalt de corectură, pentru a controla eventuale omisiuni, lipsuri sau erori, iar Comitetul de coordonare și redactorul principal au făcut ultima lectură a materialului în coală. În cazurile de îndoială, textele privitoare la probleme dificile au fost citite de autori și în coală.

Elaborarea textelor a pus colectivelor și colaboratorilor probleme deosebit de dificile, fiindcă Lexiconul Tehnic Român e prima lucrare de lexicografie tehnică românească — și deci nu a putut folosi o experiență câștigată în trecut. Elaborarea a fost dificilă și fiindcă s'a cerut autorilor să prezinte texte originale, cari să se bazeze pe concretizarea cunoștințelor și a experienței proprii a autorilor sau, când aceasta nu a fost posibil, pe concretizarea experienței conținute în surse primare de informație: tratate sau articole de specialitate. A prezentat dificultăți mari și stabilirea sistemelor de noțiuni, ierarhizarea și clasificarea lor din punctul de vedere științific, respectiv tehnic.

Apariția *Lexiconului Tehnic Român* a stârnit un interes deosebit, atât în cercurile noastre tehnice, cât și în afara lor. Numeroși ingineri și tehnicieni ne-au semnalat lipsuri, omisiuni sau erori. Printre colectivele cari ne-au ajutat în muncă merită o mențiune specială colectivele d'n Ministerul Industriei Ușoare, Sovromnaval Turnu-Severin, și Secțiunile A. S. I. T. București; printre persoanele cari ne-au ajutat sunt numeroși ingineri și tehnicieni, afară de corpul didactic din învățământul superior.

La apariția celui de al patrulea volum, *Lexiconul Tehnic Român* a format obiectul unor discuții publice, în periodice și în ședințe publice organizate de A. S. I. T. S'au relevat în aceste discuții unele erori strecurate în lucrare, care încă nu avea erată. S'a afirmat că *Lexiconul* tratează termeni importanți ca probleme minore, că textele sale sunt uneori prea ermetice; că uneori stilul său are o notă de prețiozitate; că pe alocuri conținutul său nu are destulă legătură cu problemele noastre concrete; că e lipsit de combativitate, pe alocuri obiectivist și cosmopolit; că nu conține termeni de științe economico-sociale; că formularea nu exclude totdeauna posibilitatea unor deducții formaliste sau idealiste.

Colectivul *Lexiconului* mulțumește tuturor și le cere sprijinul și pentru viitor.

Erorile materiale — însă nu și cele de traduceri și de tipar — cari au fost semnalate sau observate, au fost consemnate, fie în „Erată“, fie în texte corectoare, publicate în *Suplementul lucrării*. Acesta cuprinde și termenii omiși și textele de completare a articolelor din *Lexicon*, pentru cei mai mulți dintre termenii cari nu fuseseră tratați cu amplexarea necesară. Diferența de nivel dintre texte, care a fost semnalată, provine din dorința de a face accesibile unor cercuri mai largi de cititori problemele cari interesează aceste cercuri și din nevoia de a trata cu precizia necesară termenii de strictă specialitate, pentru cari cercurile mai largi nu manifestă un interes deosebit. În privința stilului, deficiențele se datoresc greutateii de a prezenta într'o limbă unitară texte scrise de câteva sute de autori, cu deprinderi stilistice foarte variate; ele vor putea fi înlăturate abia la o nouă ediție a lucrării. De asemenea, insuficiența legăturii cu problemele terenului, lipsa de combativitate, obiectivismul și cosmopolitismul sau posibilitățile unor deducții formaliste sau idealiste, cari au fost relevate cu privire la primele volume ale lucrării, vor fi considerate la reeditarea lucrării, în măsura valabilității lor.

Problemele de terminologie au fost aproape tot atât de dificile ca și cele de fond. Redactorul principal a avut în permanență grija de a se utiliza câte un singur termen pentru un același concept. Susținerea termenilor adecvați și evitarea celor necorespunzători s'au făcut după următoarele criterii: S'a dat preferință formelor românești mai vechi sau mai ușor de pronunțat pentru cuvintele utilizate mult de lucrători; s'a dat însă preferință formelor de largă circulație internațională, în cazul termenilor de strictă specialitate. S'au evitat barbarismele. S'au făcut distincții de termeni și de

sensuri, cu o grijă neobișnuită în lucrările noastre tehnice. S'au evitat omoniemiile, în special când survin într'o aceeași specialitate, unde pot produce confuzii dăunătoare. S'au subliniat tendințele cari se manifestă în limbă de a se fixa, — în cazul cuvintelor cu forme multiple, sau în cazul cuvintelor cu două forme la plural — fiecare formă pentru câte un sens. S'au utilizat posibilitățile limbii noastre de a deosebi activitățile, prin utilizarea infinitivului lung, substantivat, de rezultatele, efectele sau principiile lor, prin utilizarea acelorași rădăcini, însă cu terminații caracteristice. Când un același termen indică atât o proprietate sau un sistem fizic, cât și o mărime referitoare la acestea, s'a dat preferință sinonimelor termenului, pentru anumite accepțiuni. Când, pentru anumite noțiuni, nu s'au găsit termeni de oarecare circulație, s'au adoptat termeni noi, cari circulă de puțin timp în limbă, sau s'au propus termeni noi, formați prin analogie, însă s'au evitat, cât a fost posibil, creațiile considerate hibride și nu s'a forțat sistematizarea noilor termeni, fiindcă nu se cunoștea încă viitorul lor în limbă.

Unele probleme de terminologie au rămas încă nerezolvate și după încheierea lucrărilor primei ediții a acestei lucrări, cum rezultă din împrejurarea că în anumite lucrări se utilizează termeni diferiți, propuși fie de Lexicon, fie de Comisia de Standardizare sau de Editura Tehnică, înființate după ce se puseseră bazele terminologiei Lexiconului. Lipsa unei colaborări și consultări permanente cu Institutul de Lingvistică și cu aceste două instituții constituie cauza principală a acestei situații nesatisfăcătoare.

După o muncă neîntreruptă de opt ani, cu ajutorul acordat de Partid și Guvern, s'a încheiat prima ediție a Lexiconului Tehnic, importantă lucrare lexicografică românească. Rezultat al unui mare efort colectiv, Lexiconul Tehnic Român trebuie să ducă la ridicarea nivelului cultural și tehnic al oamenilor muncii, contribuind astfel la construirea socialismului în patria noastră.

COLECTIVUL LEXICONULUI TEHNIC ROMÂN